

Hospitals de Catalunya

El sant Hospital de Tossa

per

I. MELÉ

DEL primitiu hospital de Tossa, encara que en runes, en queden algunes restes a la Vila-vella que donen idea d'allò que fou. Pel seu poc espai, sembla inversemblant que fos destinat a alberg de malalts, si bé es titulava *Hospital de pobres peregrins*. Aquesta denominació podria fer suposar que servia d'estatge de peregrins transeünts; però en altres còpies de documents, que tinc en el meu arxiu, de l'any 1639, consta amb els noms d'*Hospital de la Vila de Tossa* i *Hospital de pobres, de la vila*, la qual cosa indica que servia d'alberg per a malalts.

Estava situat al carer Major, tenint pati i hort.

Aquests dos extrems avui no poden precisar-se per les construccions posteriors que s'han fet al voltant de l'esmentat edifici.

Fou pres l'acord, pels Jurats, en el Consell que tingueren el 20 de gener de l'any 1625, de que poguessin aplicar un ducat, que existia en *lo basi* de Sant Sebastià, a obres de dit Hospital... "atenent a la necessitat i pobresa en què es trobava" (Notari Castelló, manual del susdit any).

No pot precisar-se la data de la seva fundació; puix que aquest és el primer document que parla de l'esmentat Hospital i si solament podem dir que per aquella data ja existia.

Els Administradors eren nomenats anualment pel Municipi, no podent precisar-se els recursos amb què contava, ja que no hi ha cap document que en parli.

Fou venut per l'Estat en virtut de la Llei de Desamortització.

És molt possible que per la seva petitesa i la manca de recursos per al seu sosteniment deci-

dís, del magnànim tossenc En Tomàs Vidal i Rey, la pietat i caritatius sentiments del qual palesaren amb obres religioses i benèfiques, a què pensés en la fundació d'un nou hospital.

Vingut d'Amèrica amb una regular fortuna, guanyada amb la seva activitat, intel·ligència i constància en el treball, esmerçà la major part dels seus cabals, en els últims anys de la seva vida, en obres de pietat i beneficència les quals li feren conquerir l'apreci i consideració de tots els veïns, particularment dels indigents.

El document més interessant de la seva fundació no porta data, però si la signatura autògrafa del benemèrit patrici En Tomàs Vidal i Rey, que, per causes que s'ignoren, no pogué veure realitzat en vida el seu projecte, havent-lo d'encarregar a un dels seus pròxims parents.

L'esmentat document, copiat amb les seves incorreccions ortogràfiques del llenguatge, diu això que segueix:

"A los Sres. Bayle y Regidores de la Villa de Tossa, en nombre, y como representando el Comun de dicha villa, hago saber, y pongo en noticia yo el Sr. D. Thomas Vidal y Rey, que tengo devoción, y voluntad de fundar, y erigir en dicha villa un Hospital, para el alivio, acogimiento, y asistencia de todos los pobres enfermos habitantes de dicha villa y término de Tossa, con los pactos, y condiciones siguientes.

"Primeramente hago saber, que para la construcción de dicho Hospital solo quiero emplear 13,500 ll. para lo que será necesario seme aseñale, sitio bueno, comodo, y capas para dicha fábrica, en que amás de la abitación de los pobres